

Cristina Popescu-Stănești, Ladislau Csendes, Marin Cazacu, Săndel Smărăndescu,
Ion Bogdan Ștefănescu, Florenel Ionoaia, Emil Vișenescu, Gödri Orban
Cristian Borcan, Alexandru Matei, Georgeta Stoleriu,
Raluca Matei, Verona Maier

Porți deschise

către performanța muzicală instrumentală și vocală

GHID PEDAGOGIC

coordonatori: Cătălin Crețu, Cristina Popescu-Stănești

Editura Universității Naționale de Muzică București
2020

Redactor: Monica Lup
Grafică: Șerban Jipa
Tehnoredactare exemple muzicale: Andreea Mitu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Porți deschise către performanța muzicală instrumentală și vocală :
ghid pedagogic / Ion Bogdan Ștefănescu, Florenel Ionoaia, Emil Vișenescu,
- București : Editura Universității Naționale de Muzică
București, 2020
Conține bibliografie
ISMN 979-0-707661-16-1
ISBN 978-606-659-122-5

I. Ștefănescu, Ion Bogdan
II. Ionoaia, Florenel
III. Vișenescu, Emil
78

Prefață

Odată pornit demersul realizării acestui op, ne-am bucurat să constatăm că toții autorii, fără excepție, cochetau latent cu dorința de a așterne pe hârtie cele conținute în volum. Lipsea contextul oferit aici, „scena” pedagogică a proiectului PerformArt, unde muzicienii – cadre didactice experimentate ale Universității Naționale de Muzică din București, instrumentiști cu prestigioase cariere interpretative – să se poată exprima, adresându-se tinerilor colegi, profesorilor din întreaga țară și chiar studenților, cei care peste câțiva ani vor modela la rândul lor destinele unor copii.

Titlul – Porți deschise – e un simbol ce semnifică înainte de toate atitudinea Universității Naționale de Muzică din București – instituție păstrătoare și continuatoare a tradiției și civilizației dar și creuzet al permanentei înnoiri muzicale – aceea de încurajare a afirmării talentului și de împlinire a vocației artistice a tinerilor ce au optat pentru o carieră muzicală, de protejare a valorilor și principiilor unei civilizații artistice aflată în momente de cumpănă, de deschidere și sprijin pentru toți cei ce iubesc, necondiționat, Muzica.

N-o să găsiți un manual pedagogic sec, steril, anost. Veți întâlni un ghid adevărat, o călăuză vie din care radiază viața, experiența de scenă, dăruirea pentru această artă care deschide inimile oamenilor. Chiar dacă sunteți interesați cu precădere de o anumită specializare, fiți curioși, priviți și spre alte zări: instrumentele muzicale sunt diferite, perspectivele pot fi altele în funcție de unghiul din care se poziționează autorii, dar MUZICA este una singură, iar grija pentru tânăra generație este mereu prezentă.

Abordările diverse, originale sunt materializate într-o serie de articole, studii și eseuri ce conțin gânduri și sfaturi pentru inițierea și aprofundarea artei interpretării instrumentale și vocale, practici de predare, recontextualizări muzicale, problematici diverse adresate cititorului prin povești, scrisori sau minuțioase explicații vizavi de legătura dintre sunet, instrument, artistul instrumentist și public. Toate urmăresc același înalt țel: performanța muzicală clădită pe onestitate, profesionalism și pasiune.

Rolul dumneavoastră, al celor care deschideți această carte este de neprețuit. Vă mulțumim că existați și că doriți să împliniți această minunată și vitală misiune pedagogică în sfera muzicii instrumentale și vocale. Vă mulțumim vouă, celor care prin eforturi și sacrificii păstrați vie dragostea pentru Muzică.

Cătălin Crețu, Cristina Popescu-Stănești

Despre autori

Pianista **Cristina Popescu Stănești** a absolvit Liceul de Muzică „George Enescu” la clasa profesoarei Gabriela Enășescu, apoi Conservatorul din București – în 1991, iar între anii 1995 și 1998 a urmat cursuri de perfecționare în Germania, la Staatliche Hochschule für Musik, Trossingen. În ambele centre universitare a studiat cu pianistul și profesorul Gabriel Amiraș. În anul 2011 a obținut titlul de Doctor în muzică, iar teza sa, cu titlul *Concepția interpretativă în Miroirs și Gaspard de la Nuit de Maurice Ravel*, a fost publicată în anul 2015 la Editura UNMB. Este de asemenea autoarea mai multor articole dedicate pedagogiei pianului, publicate în Revista Akademos. În prezent este conferențiar universitar dr. la UNMB, unde predă cursurile de Acompaniament pianistic, Didactica specialității și Practică pedagogică pentru studenții pianști. În acest context a inițiat o strânsă colaborare între Universitate și liceele sau școlile cu profil muzical, contribuind la formarea viitorilor profesori de pian. Este invitată frecvent în juriile concursurilor din România, iar în 2018 a susținut cursuri de măiestrie dedicate acompaniamentului pianistic la Trieste, Italia. Activitatea sa artistică cuprinde recitaluri solistice și camerale – pe scene din România, Anglia, Grecia, Spania, Germania, SUA, Italia – înregistrări și numeroase participări la concursuri și masterclass-uri naționale și internaționale. A fost acompaniator oficial al Concursurilor Internaționale „George Enescu” și „Jeunesses Musicales”. În prezent este decanul Facultății de Interpretare Muzicală din cadrul Universității Naționale de Muzică din București.

Ladislau Csendes concertează de la vârsta de 10 ani, susținând turnee artistice în 24 de țări și fiind invitat la importante festivaluri internaționale dintre care amintim Festivalul George Enescu, Toamna Varșoviană, Wien Modern, J.S. Bach – Budapesta, BEMUS – Belgrad, Appenzeller Winter din St. Gallen – Elveția, Woche der Neue Musik din Darmstadt – Germania. Aparițiile sale solistice și camerale ca violonist și violist, precum și preocuparea sa pentru promovarea violei d’amore au fost comentate elogios de criticii muzicali (printre altele în Frankfurter Allgemeine Zeitung). Cultivând un repertoriu variat și extins, a colaborat cu prestigioase orchestre și mari case de discuri, ca Mode Records, New York. A obținut doctoratul în muzică în anul 2003 și a fost cercetător în cadrul Școlii Postdoctorale MIDAS-UNMB (2014). În prezent este conferențiar universitar doctor la UNMB. Dintre lucrările sale teoretice amintim: *Mainstream și caracter local în repertoriul violonistic baltico-scandinav*, *Semiotic existence of the Finnish contemporary violin concerto*, *De ce să-l iubim pe Aurel Stroe?* – studii publicate în cadrul Școlii Postdoctorale MIDAS-UNMB (2014), *George Enescu – un exil supraviețuit?* – volum apărut la Editura Casa Radio, 2011, *Mozart și ochelarii noștri heliomatici* – studiu apărut la Editura UNMB, 2006, *Lecturi și cadențe* – studiu apărut în Revista Muzica nr 3/2003.

Nume sonor al artei interpretative românești, **Marin Cazacu** este poate cel mai important violoncelist al momentului, cu o carieră apreciată la nivel internațional. Marin Cazacu a urmat cursurile Universității Naționale de Muzică din București la clasa de violoncel a profesorilor Serafim Antropov și Aurel Niculescu. Este laureat al multor concursuri importante din țară și străinătate, cele mai prestigioase fiind concursurile internaționale de la Geneva, Leipzig, Markneukirchen și Bologna și a fost beneficiar al unui curs de specializare la Weimar. A concertat pe patru continente alături de mari orchestre și dirijori precum Ghenadi Rojdestvenski, Sergiu Comissiona, Mendi Rodan, Cristian Mandeal sau Horia Andreescu; de asemenea, are numeroase apariții în formații camerale alături de artiști de renume ca Valentin Gheorghiu, Vladimir Orlov, Radu Aldulescu, Mihaela Martin, Viktor Tretiakov, Ilia Grubert sau Silvia Marcovici, dar și ca membru al Trioului *ProArte* și colaborator al Cvartetului *Voces*. Paralel cu activitatea artistică, Marin Cazacu are și o prodigioasă activitate pedagogică la Universitatea Națională de Muzică din București, unde a deschis drumul spre afirmare multor tineri care astăzi sunt deja nume consacrate în lumea muzicală. Legat de acest aspect al activității sale, violoncelistul Marin Cazacu a inițiat două proiecte destinate studenților săi, Cvartetul *Cellissimo* și formația camerală *Violoncellissimo*. De asemenea, este inițiatorul altor proiecte de anvergură precum înființarea Festivalului Internațional *Enescu și muzica lumii* de la Sinaia sau a Orchestrei Române de Tineret. Din anul 2014 este managerul Centrului Național de Artă Tinerimea Română.

Contrabasistul **Săndel Smărăndescu** a absolvit Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București în 1990 la clasa profesorului Ion Cheptea și s-a specializat cu Jean Marc Rolez, profesor al Conservatorului Național Superior din Paris. A activat ca șef de partidă al Filarmonicii „George Enescu” din București, al Filarmonicii din Suwon – Coreea, al Orchestrei Internaționale a Italiei și Orchestrei Simfonice din Osaka. În prezent ocupă funcția de solist instrumentist în Orchestra Națională Radio. A avut o intensă activitate solistică și a fost partener de muzică de cameră alături de Cvartetul *Voces*, pianistii Christian Zacharias, Valentin Gheorghiu și Bruno Canino, violonistul Gabriel Croitoru, violiștii Vladimir Mendelssohn și Marius Nichiteanu, violoncelistul Marin Cazacu și mulți alții. Pentru activitatea solistică a obținut importante premii naționale, dar și internaționale, cum ar fi Premiul sălii de concerte „Aoyama” din Japonia, acordat pentru cel mai bun recital-duo al anului 2012. Pe plan pedagogic, predă contrabasul atât la nivel mediu – ca profesor asociat al Colegiului Național de Arte „Dinu Lipatti” din București, cât și la nivel superior, la catedra Universității Naționale de Muzică din București, din anul 2007 până în prezent. În anul 2013 a obținut titlul de Doctor în muzică pentru teza intitulată *Creația pentru contrabas în muzica românească din secolul XX până astăzi*.

Ion Bogdan Ștefănescu este solist al Filarmonicii „George Enescu”, profesor universitar dr. la catedra de flaut a Universității Naționale de Muzică din București și solist al Filarmonicii „Banatul” din Timișoara. A debutat ca solist cu orchestra în anul 1983 (la 14 ani), pe scena Ateneului Român. Din 1983 până în prezent a susținut peste o mie de recitaluri și concerte, pe toate meridianele lumii. Este membru al Trioului *Contraste*, membru fondator al ansamblurilor *Procontemporania* și *Profil*, membru al Cvintetului *George*

Enescu și fondator al ansamblurilor *Barock Orchestra* (2006) și *Flaut Power* (2016). A imprimat peste 50 CD-uri publicate în Germania, Anglia, America și România. Este laureat al mai multor concursuri naționale și internaționale: Premiul de excelență «Constantin Brâncuși» (2018), Diploma și medalia de excelență acordate de UNIMIR pentru interpretarea Concertului de A. Jolivet în cadrul celei de a XXI-a ediție a Festivalului Internațional „George Enescu” (2013), «Meritul Cultural» în grad de Cavaler (2011), Premiul Revistei Muzica pentru interpretare (2009), Premiul Uniunii Compozitorilor pentru interpretare – cu Trio *Contraste* (2009), Premiul Uniunii Compozitorilor pentru interpretare solistică (2007) – acordat pentru prima dată în istoria UCMR, Medalia «Meritul Cultural» conferită de Președintele României (2004), Premiul Clubului Liones pentru cea mai bună interpretare din cadrul seminarului condus de James Galway, Italia (2003), Premiul «Cella Delavrancea» pentru merite în cultură (1991), Premiul Conservatorului „George Dima”, Cluj-Napoca (1987), Premiul I la „Concertino”, Praga (1986), Premiul I la Concursul Național de Flaut, București (1985), Diploma de Merit «G.B.Viotti» – Vercelli, Italia (1984). Din aprilie 2012 este membru al Uniunii Scriitorilor din România. A publicat cărțile *Semne – atingeri, Un vers care lasă moartea cu gura căscată* - Cartea Anului 2016 - Filiala București Poezie a USR; *Strigăt înăuntru, Șase scenarii în căurarea unui regizor, LUI, Glasul sângelui, Cuvântul de trecere* - Premiul special APLER, *Cușca fără gratii, Despre pietre și păsări, Vârstele flautului, Joc de oglinzi*.

De peste patru decenii, oboistul **Florenel Ionoaia** este o prezență marcantă în peisajul cultural românesc. După absolvirea Universității de Arte „G. Enescu” din Iași a obținut Premiul A.T.M. și Premiul I la Concursul „Gh. Dima” din Cluj-Napoca (1986), apoi Premiul A.T.M și „Premiul tânărului interpret” în 1987. În anul 2004 a fost distins cu Medalia „Meritul Cultural” clasa a II-a. Din anul 1980 a activat ca prim oboist la Filarmonica „Oltenia” din Craiova, iar din 1989 a deținut succesiv funcțiile de artist-instrumentist, solo-oboi, șef-partidă în cadrul Orchestrei Simfonice a Filarmonicii „George Enescu” din București, alături de care a susținut sute de concerte pe scena Ateneului Român sau pe alte mari scene ale lumii, în Germania, Italia, Spania, Franța, Belgia, Elveția, Austria, Grecia, Bulgaria, Turcia, Portugalia, Singapore, Coreea de Sud, Japonia, Marea Britanie, Oman, Rusia, SUA. Între anii 1996 și 2000 a fost membru al formației de cameră Trio *Modus*. Activitatea sa cuprinde de asemenea numeroase concerte și recitaluri-solo pe scenele tuturor filarmonicilor din țară, precum și înregistrări pentru Electrecord și V.D.E. Gallo – Elveția. În ceea ce privește cariera didactică, Florenel Ionoaia este în prezent profesor universitar dr. la Universitatea Națională de Muzică din București, profesor asociat la Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, iar până în 2016 a predat și la Universitatea „Transilvania” din Brașov. Majoritatea discipolilor săi sunt astăzi membri ai unor importante orchestre din țară sau din străinătate. Este invitat în mod constant în juriile concursurilor naționale și internaționale, iar în anul 2013 a fost profesor invitat la Academia de Muzică „Karol Lipinski” din Wrocław (Polonia), unde a susținut cursuri de măiestrie și a participat la Conferința Internațională dedicată Instrumentelor de Suflat. În 2018 a fost profesor invitat în Italia, la Conservatorul „Giuseppe Tartini” din Trieste. Florenel Ionoaia este autorul a două cărți publicate la Editura UNMB: *Stiluri muzicale în repertoriul pentru oboi și Muzica și desăvârșirea ființei umane*.

Clarinetistul **Emil Vişenescu** a absolvit Conservatorul bucureştean în 1993 la clasele profesorilor Ion Cudalbu și Valeriu Bărbuceanu. În 2002 a obținut diploma de solist la clasa profesorului Ernesto Molinari, la Universitatea de Muzică și Teatru din Berna. De asemenea a urmat cursurile de Master în dirijat-orchestra la Universitatea Națională de Muzică din București, sub îndrumarea profesorului universitar dr. Dumitru Goia. A participat la cursuri de măiestrie sub îndrumarea clarinetiștilor Stephan Korody, Aurelian Octav Popa, Karl Leister, Walter Boeykens, Andrew Marriner, Martin Spangenberg, Jozsef Balogh. A fost câștigător al concursurilor „Aurelian Octav Popa” – 1994, „Jeunesses Musicales” – 1996 și „Tschumi Musik Preis” – Berna (Elveția), 2002. Din 1993 este membru al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii „George Enescu”, iar din 2014 conferențiar universitar dr. la Universitatea Națională de Muzică din București. Studiile doctorale și post-doctorale le-a urmat sub îndrumarea profesorului universitar dr. Șerban-Dimirie Soreanu, iar în 2014 a lansat cartea *Clarinetul fascinant în creația muzicală românească*. Este membru al Trioului *Mozaic* și al ansamblului *Profil Simfonieta*. A fost solist al orchestrelor din țară precum și din Biel, Berna, Dresda, Chișinău și Ludus. Ca dirijor a colaborat cu filarmonicile din Craiova, Brașov, Pitești, Ploiești și Chișinău. A susținut recitaluri în Festivalurile Internaționale SIMN, „Meridian” și „George Enescu”. A susținut cursuri de măiestrie în România, precum și la Jerusalem, Oldenburg, Tallin și Sao Paolo și este permanent invitat în juriile concursurilor naționale și internaționale din țară. Este fondatorul ansamblului *Clarino*, alcătuit din studenți clarinetiști ai UNMB.

Gödrö Orban este prim-fagotist în Orchestra Filarmonicii „George Enescu” și conferențiar universitar la Universitatea Națională de Muzică din București. A absolvit Conservatorul „Ciprian Porumbescu” avându-l ca profesor de fagot pe Gheorghe Cuciureanu și îndrumători la muzică de cameră și orchestră pe profesorii Francisc Laszlo, Radu Chișu și Aurel Niculescu. A participat la cursuri de măiestrie în Italia și Elveția cu renumiții profesori Romano Santi și Janos Meszaros. Deținător al mai multor premii de interpretare și distincții naționale, este un participant activ în viața muzicală românească. A susținut concerte în calitate de solist alături de mai multe orchestre din țară și a realizat înregistrări radio și CD-uri, fiind component al unor ansambluri camerale de renume. Îmbină în mod armonios viața de scenă cu pedagogia, fiind titularul catedrei de fagot din cadrul Universității Naționale de Muzică din București și invitat în calitate de profesor îndrumător la numeroase cursuri de măiestrie în țară și străinătate.

Cristian Borcan este solist-instrumentist al Orchestrei Naționale Radio și profesor asociat la clasa de corn a Universității Naționale de Muzică din București. În 2017 a obținut titlul de doctor în muzică sub îndrumarea profesorului universitar dr. Dan Buciu, cu lucrarea intitulată *Cornul în creația camerală a clasicismului*. Ca solist, s-a afirmat în 2010 alături de Orchestra de Cameră Radio și în 2018 alături de Orchestra Națională Radio. A susținut recitaluri camerale în Studioul de concerte *Mihail Jora* al Radiodifuziunii Române, la Ateneul Român, Ambasaderele României din Paris și Atena, *Centrul Cultural Român* din Roma și din Veneția, Palatul Peleş și Palatul Suțu, Universitatea Națională de Muzică din București, precum și în cadrul Academiei Sighișoara și a Festivalului „Toamna Muzicală Clujeană”. Din 2018 este membru al Asociației *Barockeri*, alături de care a organizat în 2019 cursurile de vară *Romanian Brass Week* – pentru instrumente de alamă și în 2020 Concursul Internațional *Bucharest Brass Competition*.

Profesorul universitar dr. **Alexandru Matei** a absolvit Academia de Muzică din Cluj-Napoca, la clasa profesorului Grigore Pop. A fost timpanist în Orchestrele Operelor din Iași și București, iar din 1993 este cadru didactic al UNMB, specialitățile percuție și ansamblu de percuție. Titlul de doctor l-a obținut cu lucrarea *Percuția între sacru și profan*. De-a lungul întregii sale activități solistice și pedagogice a fost răsplătit cu nenumărate premii, diplome și distincții. Este membru fondator al Ansamblului de percuție din Cluj-Napoca (1976), inițiatorul și conducătorul Ansamblului de percuție *Game* din București – cu peste 300 de concerte, precum și membru al Ansamblului de muzică contemporană *Archaeus*. A fost solist al mai multor orchestre simfonice din țară și din străinătate, a susținut recitaluri individuale sau camerale și concerte în aproape toate țările din Europa și din America în cadrul cărora a realizat un număr impresionat de prime audiții românești și prime audiții absolute ale unor lucrări contemporane. Slujește cu sfințenie instrumentele de percuție și este dedicat trup și suflet studenților clasei pe care o conduce, stimulând permanente colaborări dintre percuționiști, compozitori, muzicologi și instituții de artă și cultură.

Georgeta Stoleriu este artist liric și profesor universitar în cadrul Universității Naționale de Muzică din București de peste patru decenii. A absolvit Liceul de Muzică „Dinu Lipatti” din București, secția pian, la clasele profesorilor Ana Pittiș și Liliana Rădulescu, apoi Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, secția canto, la clasa Yolande Mărculescu. A urmat cursuri de specializare la Weimar cu profesorul Lore Fischer. Este solistă a Ansamblului de Muzică Veche *Muzica Rediviva* – al Radioteleviziunii Române și membră a formației camerale *Studioul de Muzică Veche*. A fost interpreta principală în producțiile de televiziune „Secretul Suzanei”, „Petrecere la Curtea Marelui Will”, „The Music Lesson”, „Georgeta Stoleriu între scenă și catedră”, „Georgeta Stoleriu – Maestro”. A avut turnee în Europa și SUA, a fost recompensată cu numeroase premii, distincții și a realizat peste 3.800 minute de înregistrări audio și CD-uri, în România, Germania și SUA. A fost membră în juriile concursurilor internaționale de canto de la Praga, Malmö, Belgrad și București și a susținut cursuri de măiestrie în România, SUA și Republica Cehă. Foștii săi discipoli au obținut peste 60 de premii la cele mai importante concursuri internaționale de profil, desfășurând ulterior o activitate profesională impresionantă. Din 1995 acordă anual Bursa „Yolanda Mărculescu” tinerilor cântăreți, în memoria profesoarei sale.

Raluca Matei este doctor în psihologie, lector și cercetător la Birkbeck, Universitatea din Londra, Marea Britanie, cu specializare în sănătatea muzicienilor. De asemenea, este co-director al singurului doctorat profesional în psihologie, sănătate ocupațională și management din Marea Britanie. Deține un master în psihologia sănătății (la University College London). A terminat Conservatorul la Londra, cu specializarea vioară și a studiat la Academia Menuhin din Elveția, cu Liviu Prunaru și Maxim Vengerov. S-a născut în București unde a absolvit Colegiul Național de Muzică „George Enescu”.

Verona Maier a studiat pianul de la vârsta de 6 ani, fiind îndrumată în primii 12 ani de profesoarele Maria Spirescu, Maria Zaharescu și Angela Marbé. A fost studenta profesoarelor Ana Pittiș și Ioana Minei, iar în 2006 a obținut titlul de Doctor în muzică susținând teza *Alegerea spontană a tempourilor pentru Preludiile și Fugile din Clavecinul Bine Temperat de Johann Sebastian Bach*. Ca muziciană-interpretă – pianistă, clavecinistă, organistă – sau profesoară, Verona Maier a susținut concerte, recitaluri și a participat la festivaluri, în jurii de concursuri sau emisiuni-portret și interviuri radio/TV în România, Germania, Elveția, Franța, Grecia, Spania, Portugalia, Marea Britanie, Cehia, Slovacia, Israel, Polonia, Ungaria, Austria, Danemarca, Norvegia, Suedia, Italia, Macedonia, Iran. Este prezentă pe CD-uri produse în România și Germania și a participat la prezentarea a peste 150 de lucrări muzicale în primă audiție. A colaborat cu regizori români la producții cinematografice sau teatrale. Din 2013, este membru al Uniunii Cineaștilor din România. Este vice-președinte al Fundației ACCUMM, fondată în 1999 împreună cu soțul său, regretatul cineast și scriitor Petru Maier Bianu, coordonând de la înființare stagiunea muzicală găzduită de Palatul Suțu – Muzeul Municipiului București. În 2004, Președinția României i-a acordat Veronei Maier Medalia Meritul Cultural – clasa I.

Pian

Cristina Popescu-Stănești

Povestea Muzicii – pentru profesorii care au fost și care încă mai pot fi copii

Prin Muzică, sufletele pot vorbi. Muzica le apropie, le liniștește, le face să râdă sau să plângă, să plutească, să viseze sau să se înalțe. Dar Muzica e ascunsă într-o carte misterioasă, în care personajele așteaptă să prindă culoare și să se trezească din somnul în-alb-și-negru al paginilor cu linii paralele.

Dragi profesori care, spre binele copiilor, încă mai puteți fi copii, povestea ar putea suna așa:

*Există **Magicieni!** Ei se mai numesc și **Compozitori**, pentru că din câțiva stropi de lumină și umbră, compun o poveste vie în sufletul și mintea lor. Urechile compozitorilor aud ceea ce oamenii obișnuiți nu pot auzi. Au undeva, înăuntru, cutiuțe cu basme muzicale. Uneori sunetele se deapănă ușor, limpede și armonios, alteori, eroii fac gălăgie mare, nimeni nu se mai înțelege cu nimeni și atunci magicianul trimite soldățeii minții să restabilească ordinea. Pe urmă, când totul este gata, într-o noapte, sau într-o-mie-și-una-de-noapți, Ileana Cosânzeana, Făt Frumos, Baba Cloanța, Zmeul Paraleu și încă mulți alții pe care poate nici nu îi cunoaștem încă, coboară în cărțile muzicii, unul câte unul, pe un fir subțire de cerneală neagră. Dar când să se bucure cel mai mult de vraja sa, exact ca frumoasa domniță care torcea în turnul castelului, magul se înțeapă la deget - cu penița, bineînțeles, în timp ce semna partitura! - iar personajele lui încremenesc pe hârtia albă: devin pietricele mici și negre. De fiecare dată se întâmplă la fel: compozitorul și povestea lui adorm pentru o sută de ani sau poate doar pentru o sută de zile?... până când apare **Prințul Interpret**. Doar prin iubirea, curajul, știința și atenția lui, poveștile muzicale încremenite primesc Apa-vieții și se trezesc din somnul cel în-alb-și-negru. Doar atunci, **Măria-Sa-Publicul – Regele cu o mie de capete și o mie de inimi** – primește darul din cutiuța cu muzică.*

Rețineți: fără Prințul Interpret, Magicianul nu-l poate vrăji pe Măria-Sa; fără Magician, Prințul nu are ce și nici cui să dărui; iar fără cei doi la un loc, Regele Public face doar mult zgomot... pentru nimic!

Așa ne naștem, înconjurați de basme, spuse cu tâlc – prin cuvinte sau sunete – de oameni speciali, care, cu vocea sau instrumentele lor reușesc să ne aline gândurile și să ne cufunde într-o lume a bucuriei. Basmele cu sunete sunt recitate de cei care **știu** să descifreze semnele din Cartea Muzicii, care **înțeleg** sensul și legăturile lor ascunse și care **iubesc** ceea ce fac, pentru că fără iubire, „apa-vieții” nu va hrăni trupurile uscate ale notelor muzicale.

Cum altfel am putea să explicăm muzica unor copii, dacă nu prin povești sau prin imagini, prin culori și personaje? Sau prin tot felul de asocieri, asemănări, corespondențe, mai simple sau mai complexe, menite să trezească curiozitatea și interesul lor?

Povestea de mai sus este o invitație adresată profesorilor în a redescoperi propria forță creativă, pentru că doar dacă avem imaginație ne putem adresa copiilor. Pe de altă parte imaginația nu folosește la nimic dacă nu avem cunoștințele necesare descifrării limbajului muzical și dacă acestea nu sunt structurate în mod clar.

Portretul unui profesor

Să ne aducem aminte: am fost și noi copii și poate suntem și astăzi. Am iubit muzica și am visat să cântăm. Am fost curioși să deschidem cărțile acelea cu „litere” mici și rotunde așezate pe linii paralele și am ars de nerăbdare să atingem clapele unui instrument muzical, sperând că îl vom îmblânzi imediat, ca pe un căluț năvălaș.

Apoi am avut poate norocul să întâlnim în cale un profesor de care să ne aducem aminte toată viața. Dacă nu l-am întâlnit, ni-l putem imagina. L-aș putea asemăna cu un imens și bătrân arbore care leagă pământul de cer. Deși este atât de copleșitor de înalt și are umerii grei de roade, el oferă simplu, cu generozitate, din anii săi grei și puterea lui blândă. Oferă fără să știe că dăruiește, pentru că asta este natura sa. Își cunoaște și își acceptă rolul, dar niciodată nu va spune „eu sunt cel mai înalt” sau „eu am fructele cele mai bune”. Copiii vor veni automat la umbra lui, se vor așeza și își vor astâmpăra setea, vor fi atrași ca de un magnet: este pentru cei din jur un reper, pe care nimeni nu-l va ocoli.

Profesorul este, așadar, un model. Radiază cunoaștere, demnitate, putere blândă, puritate, are răbdarea celui pentru care timpul nu se măsoară. Impune respect, dar știe să intre în joc alături de tine. Glumește adesea, dar te poartă și către gânduri adânci. Știe când să vorbească și când să tacă, când să te lase să vorbești și când să te conducă, pe nesimțite, către liniște. Cu un simplu cuvânt, face ca totul să pară simplu. Îți stă alături ore întregi când îți este greu, dar te lasă și singur, ca să îți crească aripi și să înveți să zbori.

Pentru un profesor nu ar trebui să existe cuvintele „ai greșit”, ci doar „ia uite, ai descoperit!”, pentru că doar descoperind, copiii vor învăța să creeze. Vinovăția le va bloca evoluția, însă respectul de sine le-o va stimula. Profesorul ar trebui să fie un veșnic inventator, să aibă spontaneitate și să se raporteze la reguli doar atât cât se raportează călătorul liber la punctele cardinale: își urmărește ținta, dar traseele alese sunt totdeauna altele. Este curios și nu se sperie de necunoscut. Uneori recunoaște că drumurile se închid și alege alte căi, dar harta o are bine întipărită în memorie. Tolba cunoașterii unui profesor se reînnoiește și se umple mereu, fără limite.